

Fiskeridirektoratet

Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen
Postmottak@fiskeridir.no

Trondheim, 15. mars 2020

HØRINGSSVAR: Forslag til endring av forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk

Bakgrunn

Fiskeridirektoratet har sendt på høring forslag til endring av forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk, med **høringsfrist 17. mars 2020**.

Akvakulturloven § 13 a hjemler en plikt for alle innehavere av akvakulturtilatelse til å delta i en sammenslutning opprettet av departementet, og å betale avgift til sammenslutningen. Sammenslutningen (OURO) har et fellesansvar for fjerning av rømte organismer.

Forslag til endring

Forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk (utfiskingsforskriften) har som formål å redusere risikoen for genetisk påvirkning fra akvakultur på ville bestander av laksefisk. Forskriften § 3 regulerer i hvilken grad OURO har et økonomisk ansvar for å dekke utgifter som Fiskeridirektoratet har med fjerning av organismer som har rømt eller på annen måte uønsket har spredd seg fra en lokalitet for akvakultur.

Etter gjeldende regelverk må Fiskeridirektoratet sende *søknad* til OURO med krav om refusjon. I tillegg er *akutte hendelser* en forutsetning for utgiftsdekningen, jf. § 3 siste ledd.

Fiskeridirektoratets forslag går for det første ut på at kravet om *søknad* fjernes. Ifølge Fiskeridirektoratet er hensikten å sikre en forutsigbar og forenklet finansiering av tiltakene, samt å sikre at oppdrettsnæringen betaler for nødvendige tiltak i tråd med «forurensar-betaler-prinsippet».

For det andre foreslår Fiskeridirektoratet å fjerne vilkåret om akutt hendelse som betingelse for at OURO skal dekke Fiskeridirektoratets utgifter. Ifølge Fiskeridirektoratet er hensikten å ha en bredere tilnærming til hvilke situasjoner det er hensiktsmessig å iverksette tiltak ved.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at begge endringene vil medføre en administrativ forenkling både for Fiskeridirektoratet og OURO, i tillegg til at de sikrer en forutsigbar finansiering av de nødvendige tiltakene. Fiskeridirektoratet mener videre at de økonomiske konsekvensene vil være beskjedne fordi OURO til nå har dekket de omsøkte utgiftene, noe som tyder på at OURO har vært enige om at tiltakene har vært nødvendige.

Fiskeridirektoratet anser dessuten at forslagene vil kunne redusere samfunnets fremtidige ressursbruk på å hindre genetisk innblanding i villaksbestandene.

Sjømatbedriftenes vurderinger av forslaget

Sjømatbedriftene konstaterer at begge forslagene innebærer en innstramming av regelverket for oppdretterne.

Ordlyden i forskriften § 3 siste ledd foreslås endret fra at OURO etter søknad kan dekke utgifter, til at OURO skal dekke utgifter. Forslaget betyr at det ikke lenger vil være krav om at Fiskeridirektoratet må sende en skriftlig søknad med begrunnelse for denne til OURO. OURO vil med dette måtte dekke Fiskeridirektoratets utgifter til nødvendige tiltak uten en forutgående søknadsprosess, mens Fiskeridirektoratet vil ha et ubetinget krav på å få dekket utgiftene. Sjømatbedriftene konstaterer at forslaget fratår OURO mulighet til å formidle om de er uenig i de tiltak som er gjort, og om utgiftene til disse tiltakene bør dekkes.

Det foreslås også at tiltak «ved akutte hendinger» fjernes i samme bestemmelse. Det betyr at også hendelser som ikke er akutte kan fordre tiltak som må dekkes av OURO. Området for refusjonspliktige hendelser vil med dette bli utvidet, og det er ikke foreslått forskriftsfestet hvor grensen for slike hendelser skal gå, eller hvilke situasjoner det kan være tale om. Forslaget kan gjøre omfanget av det økonomiske ansvaret for oppdretterne mer uforutsigbart.

I lys av de rømminger som man opplevde i 2019, samt at både departement, underliggende etater og opinionen har satt økt fokus på rømming, og at det er blitt tatt til orde fra myndighetenes side at man vil iverksette strengere sanksjonsmidler knyttet rømmingshendelser om ikke næringen makter å få tallene ned og bedre kontroll på situasjonen. Enhver rømmingshendelse vil bidra til å gi motstandere av næringen ekstra «vann på mølla» og det vil bidra til at havbruksnæringens omdømme svekkes. I tråd med de fire punktene Sjømatbedriftene overleverte til fiskeri- og sjømatministeren høsten 2019, vil Sjømatbedriftene støtte de foreslåtte forskriftsendringer, samtidig vil Sjømatbedriftene be direktoratet komme tilbake i form av rundskriv hvor det presiseres hvor grensen skal gå, samt at direktoratet tydeliggjør hvilke situasjoner det kan være snakk om, ved at man foreslår at tiltak «akutte hendinger» fjernes fra bestemmelsen, jf. omtalen ovenfor. Sjømatbedriftene mener dette er viktig får å sikre nødvendig forutsigbarhet og en felles forståelse for hvordan bestemmelsen skal praktiseres.

Med vennlig hilsen
Sjømatbedriftene

Robert Eriksson
Administrerende direktør